

วัยรุ่นกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประสิทธิ์ รัตนมณี¹

เมื่อกล่าวถึงวัยรุ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความรู้สึกของคนทั่วทุกภาค จะมองวัยรุ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามทิศทางการนำเสนอข่าวจากสื่อต่างๆ บ่อยครั้งที่วัยรุ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถูกชักชวนให้เข้าไปมีส่วนร่วมับเหตุการณ์อยู่เสมอ ด้วยสาเหตุมาจากการศึกษา ศาสนา สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ภาพที่สะท้อนออกมาจากการมองในลักษณะอย่างนี้ กลายเป็นตราบาปให้กับวัยรุ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งที่วัยรุ่นส่วนมากยังดำเนินชีวิตไปในทิศทางที่สังคมควรจะยกย่อง และนำไปเป็นแบบอย่างในการพัฒนากับวัยรุ่นกลุ่มอื่นๆ ยิ่งวัยรุ่นที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แต่สามารถรวมกลุ่มกันได้เพื่อสืบสานอนุรักษ์ด้านศิลปะ จากการนำเอาวัสดุภายในท้องถิ่นมาสร้างชิ้นงาน สร้างรายได้ กลายเป็นเอกลักษณ์แห่งความงามของชุมชน

การตั้งชื่อเรื่องว่าวัยรุ่นกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่ได้ให้ความหมายกับวัยรุ่นโดยทั่วไป แต่จะกล่าวถึงวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมงานมหกรรมศิลปวัฒนธรรมครั้งที่ 14 ทางมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 2-10 กรกฎาคม 2549 ที่ผ่านมามีร้านค้าหน่วยงานราชการ เอกชน และการสาธิตและจำหน่ายสินค้า OTOP เข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆ มากมาย แต่ที่จะนำเสนอในวันนี้ เป็นกลุ่มวัยรุ่นจากบ้านป่าหลวง ตำบลยามู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ที่ได้รวมกลุ่มกันสร้างชิ้นงานขึ้นมาโดดเด่นต่อผู้คนที่เข้าร่วมชมงานมหกรรมศิลปวัฒนธรรม ครั้งที่ 14 วัยรุ่นกลุ่มนี้ได้จัดตั้งชมรมด้วยการนำเอากะลามะพร้าวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองนำมาสร้างชิ้นงานในนาม “ชมรมเตะกระป๋อง”

สมาชิกบางส่วน of ชมรม

ผู้เข้ามาชมงานมหกรรมศิลปวัฒนธรรม ครั้งที่ 14 และได้มีโอกาสขึ้นไปหอศิลปวัฒนธรรมภาคใต้ของสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ทุกคนต้องเข้าไปเยี่ยมชมการสาธิตการนำเอากะลามะพร้าวและวัสดุอื่นๆ ที่มีอยู่ภายในท้องถิ่นของกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งที่ติดป้ายข้างหน้าว่า “ชมรมเตะกระป๋อง” ประมาณ 15 คน โดยทุกคนจะทำหน้าที่ในการสาธิตอยู่ตลอดเวลา และมีการโชว์ผลงานที่ได้สร้างขึ้นมาไว้ข้างหน้า ทุกชิ้นเป็นวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยเน้นวัสดุที่มาจากกะลามะพร้าวเป็นหลัก

จากการนั่งร่วมวงพูดคุย โดยมี นายเฉลิมชัย โสวิรัตน์ ประธานชมรม และนายมานะ เจ๊ะมะ รองประธานชมรม ได้พูดถึงเรื่องราวการตั้งชมรม เริ่มต้นจากการไม่มีงานทำ นำมาซึ่งการรวมกันตามริมถนน เพื่อฟังวิทยุของ ม.อ.ปัตตานี เมื่อถึงจุดอิ่มตัวของการทำงานกลุ่มตามริมถนนเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ทำให้นายเฉลิมชัย โสวิรัตน์ มีความคิดที่จะทำอะไรขึ้นมาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อรุ่นน้องและชุมชน จึงได้เกิดการรวมตัวแต่ละแก๊งขึ้นมาตั้งเป็นชมรมเตะกระป๋อง

¹นักวิจัย สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การรวมตัวของวัยรุ่นบ้านป่าหลวงกับคำว่า “แก๊ง”

วัยรุ่นกับคำว่า “แก๊ง” เป็นของคู่กันภายในชุมชน ดังนั้นวัยรุ่นภายในชุมชนบ้านป่าหลวงก็เหมือนกัน จะมีการรวมตัวกันและจัดตั้งแก๊งขึ้นมา หมู่บ้านป่าหลวง ตั้งอยู่ในตำบลยามู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ซึ่งมีคลอง ยะหริ่งล้อมรอบ ทำให้หมู่บ้านป่าหลวงเหมือนกับเป็นเกาะ มีประชาชนเป็นชาวไทยมุสลิม 100% ประมาณ 84 หลังคาเรือน วัยรุ่นส่วนใหญ่เรียนจบแค่ ป.6 น้อยคนที่มีโอกาสเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประมาณ 4-5 คน ที่จบปริญญาตรี วัยรุ่นส่วนใหญ่เมื่อจบป.6 แล้ว จะประกอบอาชีพภายในหมู่บ้าน โดยเฉพาะการเลี้ยงปลากะพง ทำให้มีเวลาว่างในช่วงเวลากลางคืน ซึ่งภายในหมู่บ้านป่าหลวงไม่มีแสงสีเสียง เหมือนในตัวเมืองปัตตานี วัยรุ่นส่วนใหญ่จึงต้องมีการรวมตัวกันตามริมถนนภายในหมู่บ้าน ซึ่งจะมีวิทยุ 1 เครื่อง กับกีตาร์ 1 ตัว เพื่อหาความสุขจากการฟังรายการเพลง และรายการเพลงที่กลุ่มวัยรุ่นบ้านป่าหลวงนิยมมากที่สุดรายการหนึ่งก็คือ รายการวิทยุ ม.อ.ปัตตานี

การรวมตัวของกลุ่มวัยรุ่นในช่วงแรกๆ นั้น มีประมาณ 6-7 คน ทุกคนต่างมีลักษณะนิสัย และบุคลิกการแสดงออกที่คล้ายกัน จึงได้ตั้งชื่อกลุ่มของตนเองว่า “แก๊งกาซาร์” และการเกิดแก๊งกาซาร์ภายในชุมชนขึ้นมา กลายเป็นการจุดฉนวนให้วัยรุ่นคนอื่นๆ เข้ามาสมทบในการรวมกลุ่มตามริมถนนเพื่อฟังรายการเพลงวิทยุของ ม.อ.ปัตตานี และระหว่างที่ดีเจยังไม่เปิดเพลง ทุกคนจะล้อมวงเล่นกีตาร์ บางคืนนำปลาที่เลี้ยงไว้มาอย่างร่วมวงกินด้วยกัน

ช่วงเวลา 21.00 น. - 24.00 น. วัยรุ่นในหมู่บ้านต่างๆ จะรู้ถึงจุดนัดพบตามริมถนน ทุกคืนจะมีกลุ่มวัยรุ่นมารวมกลุ่มกันประมาณ 20-30 คน เพื่อแข่งชิงกันโทรศัพท์ไปขอเพลง ถ้ากลุ่มใดขอเพลงและ ดีเจ เปิดให้ก่อนกลุ่มอื่น ก็จะมีเสียงโห่ร้องแห่งชัยชนะในคืนนั้น เมื่อวันเวลาการรวมกลุ่มกันดำเนินไปได้ระยะหนึ่ง ทำให้ทุกคนภายในกลุ่มเริ่มรู้นิสัยของวัยรุ่นแต่ละคน จึงทำให้มีการแยกกันนั่งคุยกันเป็นกลุ่มบนริมถนน ถึงเกิดเป็นแก๊งต่างๆ ขึ้นมา โดยกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มนี้ได้ให้ความหมายการรวมแก๊งขึ้นมาว่า เพื่อต้องการเพื่อนที่มีลักษณะนิสัยที่คล้ายกัน คอยปรึกษาหารือ พุดคุย ต้องมีสมาชิกประมาณ 2 คน ขึ้นไป ทำให้เกิดแก๊งขึ้นมาภายในกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มนี้ประมาณ 8 แก๊งด้วยกัน คือ

1. แก๊งกาซาร์ มีสมาชิกอยู่ภายในแก๊ง 7 คน ด้วยกัน ซึ่งเป็นแก๊งที่เกิดขึ้นมาก่อนแก๊งอื่นๆ โดยมีนายเฉลิมชัย โสวีรัตน์ เป็นหัวหน้าแก๊ง การตั้งชื่อว่า แก๊งกาซาร์ เพราะทางกลุ่มชอบความหมายของ คำว่า กาซาร์ ตามภาษาอาหรับ แปลว่า อลังการยิ่งใหญ่ สุดยอด กลุ่มนี้มีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย

2. แก๊งสามตัวร้อย แก๊งนี้มีลักษณะนิสัยชอบคุยโทรศัพท์ตลอดทั้งวันทั้งคืน ทุกกลุ่มเลยตั้ง สโลแกนให้ว่า “กลุ่มบริโภครัก” และที่สำคัญคือชอบใส่เสื้อผ้ามือสอง 3 ตัวหนึ่งร้อยบาท แต่ความหมายอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เข้ากับนิสัยของแก๊งนี้เกี่ยวกับความรัก พวกเขาให้ความหมาย คำว่า 3 ตัว คือ ตัวที่ 1 คือ ร ตัวที่ 2 คือ ไม้หันอากาศ ตัวที่ 3 คือ ตัว ก สามตัวรวมกันแปลว่ารัก

3. แก๊ง 4 คุณ 100 แก๊งนี้มีลักษณะนิสัยค่อนข้างเสเพล และเป็นแก๊งที่เคียดแค้นสิ่งเสพติดมาก่อน แต่ทุกคนที่เข้าแก๊งสำนึกได้ และเลิกสิ่งเสพติดทั้งหมด มีสมาชิกด้วยกัน 4 คน โดยสมาชิกอีกคนหนึ่งคนตอนนี้ยังอยู่ในขั้นตอนการเข้ารับการรักษาเสพติด คำว่า 4 คุณ 100 มาจากการผสมของสิ่งเสพติด 4 ตัวด้วยกัน คือ 1. ไบกระท่อม 2. ยาแก้ไอ 3. ยาแก้ปวด 4. น้ำโค้ก

4. แก๊งห้อยไถ่ย สมาชิกแก๊งนี้ทุกคนจะรู้ว่าป็นวัยรุ่นที่ไม่ได้เรื่องราวอะไร ทำอะไรไม่เป็น คิดจะทำอะไรก็ไม่สำเร็จสักอย่าง จึงได้ชื่อเป็นภาษาท้องถิ่นว่า “ห้อยไถ่ย” แต่ตอนนี้แก๊งนี้สามารถทำอะไรได้หลายอย่างและเป็นที่ยอมรับของแก๊งอื่นมากขึ้น

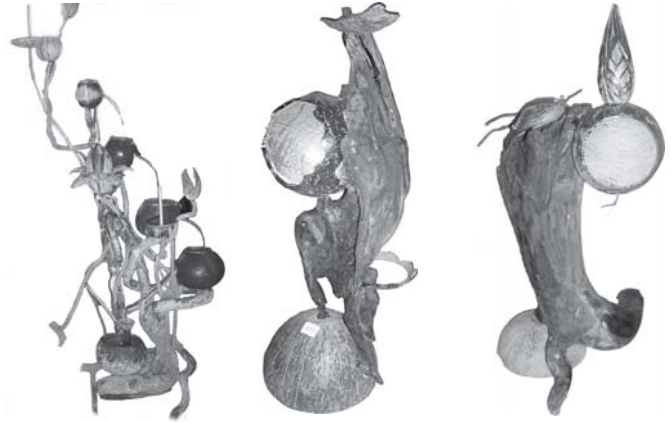
5. แก๊งรักสามเส้า เป็นแก๊งที่ชอบจับผู้หญิงภายในหมู่บ้าน แต่ไม่เคยสมหวังออกหักตลอดเวลา จึงได้ชื่อว่า รักสามเส้า แต่บทบาทของแก๊งนี้ในปัจจุบันหมดไปแล้ว ไม่สามารถรวมกันเป็นแก๊งได้

6. แก๊งจิ๊กโก๋ขาเดฟ สมาชิกแก๊งนี้เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบแต่งตัว เป็นผู้นำแฟชั่นของวัยรุ่นภายในหมู่บ้าน มีสมาชิกอยู่ 5 คน

7. แก๊งกาตุง สมาชิกกลุ่มนี้เป็นวัยรุ่นอายุประมาณ 13-15 ปี เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่อ่อนวัยกว่าแก๊งอื่นๆ ที่ได้ชื่อว่ากาตุง เพราะกาตุง เป็นภาษาถิ่นที่แปลว่า แผลงเม่า เป็นแก๊งยังอ่อนหัด แต่เวลาได้กลิ่นของกินเวลาใด แก๊งกาตุงจะมาถึงก่อนแก๊งอื่นๆ แต่แก๊งนี้เวลาทำอะไรทำที่ชมรมจะเป็นกองหนุนในการช่วยเหลือได้ตลอดเวลา

8. แก๊งสองสาววัยเวิร์ค เป็นแก๊งของผู้หญิงสองคนที่มีวัยต่างกัน คนหนึ่งอายุ 80 ปี อีกคนหนึ่งอายุ 18 ปี ทั้งสองคนทำหน้าที่เป็นแม่บ้านของชมรม ในการที่จะช่วยปิดกาด และเก็บข้าวของ

จากคำบอกเล่าสมาชิกของชมรมเตะกระป๋อง ถึงการรวมแก๊งของกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนว่า เหมือนกับเป็นดาบสองคม เพราะสามารถถูกชักชวนทำในสิ่งต่าง ๆ ได้ ทั้งเรื่องที่ดีและไม่ดี ยิ่งสถานการณ์ความไม่สงบในปัจจุบัน ยิ่งทำให้เป็นเป้าหมายความหวาดระแวง สงสัย จากชุมชนและสังคมภายนอก

รูปที่ 1

รูปที่ 2

รูปที่ 3

ความสัมพันธ์ระหว่างแก๊งกับชมรม “เตะกระป๋อง”

เมื่อวัยรุ่นภายในชุมชนได้รวมตัวกันเป็นแก๊งต่าง ๆ บนริมถนน ด้วยจุดประสงค์หลัก คือ การฟังเพลงและความสนุกสนาน ตามประสาวัยรุ่นบ้านป่าหลวงไปได้ระยะหนึ่ง ทำให้เกิดมีการตั้งคำถามภายในแก๊งต่าง ๆ ในช่วงเวลานั่งคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน โดยนายเฉลิมชัย โสวีรัตน์ ซึ่งหัวหน้าแก๊งกาซาร์ และเป็นที่ยอมรับของวัยรุ่นในหมู่บ้าน ต้องการรวมแก๊งต่าง ๆ ทั้งหมดมาเป็นชมรม เพื่อต้องการสร้างงานและรายได้ในการเลี้ยงตัวเอง เพราะการรวมตัวเป็นแก๊งตามริมถนน นำมาซึ่งการไม่เห็นด้วยของคนเฒ่าคนแก่ภายในหมู่บ้าน ด้วยเหตุผลจากสถานการณ์ในปัจจุบัน หลังจากนั้นทุกคืนที่มีการรวมตัวกันตามริมถนนของแก๊งต่าง ๆ จึงได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการรวมแก๊ง ๆ ขึ้นมา จึงได้เกิดเป็นชมรม “เตะกระป๋อง”

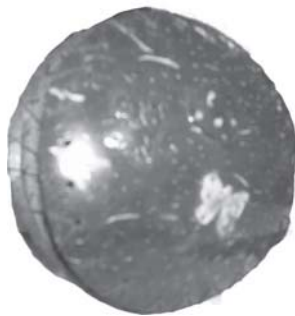
คำว่า เตะกระป๋อง เป็นภาษาถิ่นภายในชุมชนที่บ่งบอกว่า เป็นวัยรุ่นที่ไม่มึงงานทำ ว่างงาน และไม่เป็นที่ต้องการของชุมชน แนวคิดการที่จะรวมแก๊งทั้งหมดขึ้นมาเป็นชมรมนั้น นายเฉลิมชัย โสวีรัตน์ บอกว่า ชมรมมีความหมายที่แตกต่างจากคำว่า แก๊ง เพราะชมรมเป็นการรวมตัวจากแก๊งต่าง ๆ เพื่อให้เป็นหนึ่งเดียวในการทำงาน สร้างรายได้ให้เกิดประโยชน์ภายในชมรม แต่คำว่า แก๊ง รวมตัวขึ้นมาเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เมื่อเกิดเป็นชมรมขึ้นมา ทุกคนต่างเริ่มมีแนวความคิดของตนเองมาที่การสร้างงาน สร้างรายได้ และมองหาความถนัดของแต่ละแก๊งที่จะผลิตชิ้นงานในนามของชมรมเตะกระป๋อง จุดเด่นของผลงานทุกชิ้นจะมาจากวัสดุภายในหมู่บ้าน คือการนำกะลามะพร้าว และวัสดุภายในชุมชนมาแกะสลักเป็นรูปต่าง ๆ

การสร้างชิ้นงานในช่วงเริ่มก่อตั้งชมรม ยังเป็นแบบคลาสสิกตามความคิดของวัยรุ่น ผลงานแต่ละชิ้นไม่มีแบบตัวอย่าง ไม่มีชื่อมองเห็นวัสดุที่มีอยู่ก็นำมาแกะสลักให้เข้ากัน ทุกชิ้นงานจะมีกะลามะพร้าวเป็นแกนหลัก ยังไม่มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของชมรม วันออกงานมหกรรมศิลปวัฒนธรรมครั้งที่ 14 ผู้เข้าชมให้ความสนใจ เสนอราคาในการขอซื้อ เช่น รูปที่ 1 ราคา 1,500 บาท รูปที่ 2 ราคา 250 บาท โดยราคามาตั้งขึ้นในวันนั้น จากผู้ที่เข้าเยี่ยมชม ซึ่งมีทั้งอาจารย์ หน่วยงาน และบุคคลทั่วไป พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับเปลี่ยนชิ้นงาน และการกำหนดราคา

ชมรมเตะกระป๋องบริเวณบาหลี

การสร้างงานด้วยวัสดุจากธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาดัดแปลง แกะสลัก ตกแต่งเป็นรูปต่าง ๆ ได้รับการสนับสนุนจากก้านั้น ผู้ใหญ่บ้าน และผู้เฒ่าผู้แก่ภายในชุมชนมากขึ้น ทางชมรมจึงได้ตกลงด้วยกันในการสร้าง บาหลี หรือภาษาไทยเรียกว่า กระท่อม ขึ้นมาหนึ่งหลังเพื่อเป็นที่ทำการของชมรม ดังนั้นการสร้างงานทุกอย่างมาทำที่บริเวณบาหลี เมื่อชมรมเตะกระป๋องได้เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการตามความรู้สึกของแก๊งต่าง ๆ แล้ว การชุมนุมบนท้องถนนแบบแก๊งได้เลือนหายไป บริเวณบาหลีของชมรมเป็นที่ประชุมสมาชิกแก๊งต่าง ๆ แทน แต่เวลาเข้าชมรมแก๊งต่าง ๆ จะสลายตัวเป็นหนึ่งเดียวคือ สมาชิกชมรมเตะกระป๋อง และเมื่อรองประธานซึ่งเคยเป็นช่างตัดผมมาก่อนชื่อว่า นายมานะ เจริญมะ ซึ่งเป็นสมาชิกคนเดียวที่อยู่หมู่ที่ 2

สมาชิกนอกจากนั้นจะอยู่หมู่ที่ 3 ทั้งหมด ซึ่งนายมานะ เจ๊ะมะ มีความชำนาญด้านตัดผม เลยมีการตกลงที่จะสร้างบาชานขึ้นมาอีกหนึ่งหลัง เพื่อไว้สำหรับบริการประชาชนรวมทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ภายในชุมชนได้ใช้บริการ นำมาซึ่งความภาคภูมิใจของชมรมที่สามารถสร้างบาชานขึ้นมาใหม่ติดกับหลังเก่าเพื่อไว้สำหรับทำการของชมรม 1 หลัง และไว้สำหรับบริการชุมชนในการตัดผมอีก 1 หลัง

ผลงานในช่วงต่อมาเริ่มมีการผลิตเป็นลาย ได้แก่ ลายประจำเมืองปัตตานี ทางชมรมจะใช้กะลามะพร้าวและลายปัตตานีเป็นเอกลักษณ์ในการสร้างชิ้นงานของชมรม นอกจากนั้นแล้วยังมีการสร้างผลงานชิ้นเล็ก ๆ ออกมาไม่ว่าจะเป็นกระเป๋า กำไลแหวน เป็นต้น ซึ่งเป็นที่สนใจของผู้ที่เข้าเยี่ยมชมงาน และขอซื้อเป็นจำนวนมาก

ความหวังกับการเข้าร่วมงานมหกรรมศิลปวัฒนธรรม

การเข้าร่วมงานมหกรรมศิลปวัฒนธรรมครั้งที่ 14 ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อต้องการจุดประกายความหวังให้กับสมาชิกภายในชมรม และต้องการให้หน่วยงานภายนอกได้เข้ามามีส่วนในการช่วยเหลือด้านต่างๆ ผ่านการมองเห็นคุณค่าชิ้นงานที่สะท้อนออกมาด้วยกลุ่มวัยรุ่นในนามของชมรม “เตะกระป๋อง” ตั้งแต่ก่อตั้งชมรมขึ้นมาไม่เคยได้ออกงานที่ไหนมาก่อน และเครื่องมือในการผลิตชิ้นงานต่างๆ นั้นยังไม่มี มีแต่อุปกรณ์ที่พอจะหาได้ในชุมชนเท่านั้น เมื่อได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ของสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา ให้เข้าร่วมการสาธิตและจำหน่ายสินค้า OTOP ทางชมรมมีความต้องการอย่างมากที่จะเข้าร่วมการสาธิตชิ้นงาน เลยต้องไปยืมเครื่องมือจากหน่วยงานอื่นที่รู้จักเพื่อนำมาสาธิตชิ้นงาน และเป็นการเปิดตัวต่อสังคมภายนอกอย่างเป็นทางการครั้งแรก และการเข้าร่วมงานมหกรรมศิลปวัฒนธรรมถือว่าประสบความสำเร็จมากกว่าที่คิดเอาไว้ เพราะมีหลายหน่วยงานให้ความสนใจและพร้อมที่จะช่วยเหลือ แต่การช่วยเหลือยังไม่ได้เป็นรูปธรรมชัดเจน บวกกับเหตุการณ์ความไม่สงบของบ้านเมือง จึงเป็นเรื่องที่ลำบากใจต่อหน่วยงานต่างๆ ในการลงพื้นที่เพื่อไปดูการผลิตชิ้นงาน ที่ทำการบริหารของชมรมเตะกระป๋อง ทางชมรมยังไม่ได้ตั้งความหวังเอาไว้ แต่ทั้งนี้ทางประธานชมรมได้บอกว่าจะหมู่บ้านป่าหลวง เป็นหมู่บ้านสันติสุข การรวมกลุ่มของชมรมเพื่อต้องการสร้างชิ้นงาน และที่สำคัญต้องการให้วัยรุ่นภายในชุมชนได้มีงานทำ มีรายได้

ภาพการสาธิตในงานมหกรรมศิลปวัฒนธรรมครั้งที่ 14

ทุกคนภายในชมรมต้องทำงานพิเศษไม่เว้นแม้แต่ประธาน และรองประธาน จากคำบอกกล่าวของสมาชิกว่า ทุกวันประธาน จะต้องหาเงินเข้าชมรม โดยไปขอทำงานภายในชุมชนต่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และตามหมู่บ้านต่างๆ ซึ่งสมาชิกภายในชมรมสามารถ ทำงานได้ทุกอย่างที่เป็นงานสุจริตภายในชุมชนให้ผู้ว่าจ้างบอกมา และทุกวันนี้สมาชิกส่วนหนึ่งก็มีรายได้จากการเข้าไปเป็นสมาชิก ลิเกฮูลู คณะแหลมทราย ซึ่งในคืนวันที่ 10 กรกฎาคม 2549 ก็มีโอกาสดำเนินงานเวทีในงานมหกรรมศิลปวัฒนธรรมด้วย

หลักการบริการของชมรมกับความสำนึกในโอกาส

จากการร่วมวงพูดคุยกับชมรมเตะกระป๋องในวันนั้น ทำให้เราได้รับรู้ถึงวิถีชีวิตของวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งที่สามารถต่อสู้กับสภาพสังคมที่ซับซ้อน เพื่อที่จะสร้างรายได้เลี้ยงตัวเอง และช่วยพุง กลุ่มวัยรุ่นในหมู่บ้านมิให้หลงผิด สร้างปัญหาให้กับสังคม แต่สิ่งที่ทางชมรมกำลังต่อสู้ด้วยกำลังความคิด กำลังทรัพย์จากพื้นฐาน การศึกษาน้อย และที่สำคัญทุกคนอยู่ในช่วงของวัยรุ่น วัยที่เป็น หัวเลี้ยวหัวต่อของการดำเนินชีวิต ทำให้บทบาทและหน้าที่ของ ประธานชมรม คือนายเฉลิมชัย โสวีรัตน์ และรองประธานชมรม คือนายมานะ เจริ้มะ ต้องรับภาระในการดูแลสมาชิกในชมรมให้ เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือ เพราะสมาชิกในกลุ่มทั้งหมดมีสองคน เท่านั้นที่มีอาชีพหลัก คือประธานและรองประธานชมรม คือ ทำงานเป็น อส. (สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน) เงินเดือน 4,500 บาท ภาระหน้าที่ของทั้งสองต้องดูแลครอบครัวและดูแล สมาชิกในชมรม บางครั้งนำมาซึ่งความไม่เข้าใจต่อสมาชิกภายในครอบครัว

โดยเฉพาะประธานชมรมต้องรับภาระหนัก จึงต้องมีการ บริหารจัดการตามรูปแบบกำลังของตน โดยเงินเดือนจากการ เป็น อส. (อาสารักษาดินแดน) ต้องนำไปใช้จ่ายในครอบครัว ดังนั้นทุกวันจะต้องหางานพิเศษนอกเหนือจากงานในชมรม เพื่อให้สมาชิกในชมรมได้มีงานทำ เพื่อนำเงินมาบริหารภายใน ชมรม โดยมีกระบอกไม้ไผ่หนึ่งอัน เป็นที่เก็บสะสมเงินของชมรม โดยมีกติกาที่ทุกคนให้การยอมรับ คือ เงินที่ทำงานพิเศษ ครั้งหนึ่ง ของรายได้ต้องนำมาใส่ในกระบอกไม้ไผ่ พอถึงหนึ่งเดือน จึง ทำการผ่าและนำเงินมาบริหารภายในชมรมเดือนต่อเดือน

งานมหกรรมศิลปวัฒนธรรมครั้งที่ 14 ได้เปิดโอกาสให้ วัยรุ่นกลุ่มหนึ่งในนามชมรมเตะกระป๋องได้เปิดตัวเองอย่างเป็นทางการ และได้มีหน่วยงานองค์กรต่างๆ ได้มองเห็นคุณค่าชิ้นงาน ทางด้านศิลปะและให้การช่วยเหลือทางด้านต่างๆของกลุ่มวัยรุ่น ที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษาแต่มีกำลังความคิด ความสามารถ ที่จะสร้างชิ้นงานด้านศิลปะด้วยวัสดุในท้องถิ่น เพื่อที่จะให้ ชมรมเตะกระป๋อง ได้ดำเนินการไปสู่ความสำเร็จ เพราะตามกำลัง ของประธานและสมาชิกในชมรมยังอยู่ในวงแคบ สร้างชิ้นงาน ขึ้นมา ยังไม่รู้กลุ่มเป้าหมายที่จะนำของไปจำหน่าย ยังมองไม่เห็น ตลาดที่จะรองรับ และค่าใช้จ่ายภายในชมรมมีทุกวัน จึงทำให้ ประธานมีความกังวล ถ้าวันใดชมรมเตะกระป๋องเกิดยุบตัว ขึ้นมาด้วยปัญหาทางการตลาดรองรับชิ้นงาน การเงิน และอื่นๆ สมาชิกภายในชมรมซึ่งยังเป็นวัยรุ่นอยู่ ต้องกลับไป สู่สภาพเดิมๆ อีกครั้งหนึ่ง อันจะนำมาสู่ปัญหาต่อชุมชนและสังคม เพราะจากคำบอกเล่าของประธานชมรมเกี่ยวกับทัศนคติของวัยรุ่น มักจะเชื่อถือในตัวของตัวเองมากกว่าสมาชิกในครอบครัวของตัวเอง การที่รุ่นพี่จะสร้างตัวเองขึ้นมาเพื่อให้กลุ่มวัยรุ่นภายในชุมชนเชื่อถือ เป็นเรื่องที่ยาก แต่ถ้ากลุ่มวัยรุ่นมีความเชื่อถือต่อบุคคลใดแล้ว เป็นเรื่องง่ายที่จะทำให้กลุ่มวัยรุ่นดำเนินรอยตามและเชื่อฟัง

เอกสารอ้างอิง

สัมภาษณ์สมาชิกชมรมเตะกระป๋อง, ในงานมหกรรมศิลปวัฒนธรรม, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี วันที่ 9-11 กรกฎาคม 2549.

นายเฉลิมชัย	โสวีรัตน์	ประธานชมรม (หัวหน้าแก๊งกาซาร์)
นายมานะ	เจ๊ะมะ	รองประธานชมรม (แก๊งกาซาร์)
นายมะรอวี	เพ็ญดาราร	เลขา (หัวหน้าแก๊ง 3 ตัว 100)
นายเฉลิมพล	โสวีรัตน์	หัวหน้าฝ่ายผลิต (หัวหน้าแก๊งห้อยไถ่)
นายอุสมาน	ดอเลาะ	ฝ่ายวัตถุดิบ (แก๊ง 3 ตัว 100)
นายอัศรอนิง	สมาแอ	หัวหน้าผลิตภัณฑ์เครื่องใช้(แก๊ง 3 ตัว 100)
นายมุฮัมหมัดอาซัน	อาแว	หัวหน้าผลิตภัณฑ์ประยุกต์ (แก๊งกาซาร์)
นายอิสมาแอ	เพ็ญดาราร	(แก๊ง 4 คูณ 100)
นายมุฮัมหมัด	มะลี	(แก๊งห้อยไถ่)
นายอิสมาแอ	มะลี	(แก๊งจิ๊กโก๋ขาเดฟ)
นายมุฮัมหมัดดัลลา	มะแซ	(แก๊งกาซาร์)
นายอัสมิง	ยีมายอ	(แก๊งห้อยไถ่)
นายมุस्ताฟา	บีรู	(หัวหน้าแก๊งรักสามเส้า)
นายอับรอเฮม	มะดาโอะ	(แก๊งห้อยไถ่)
ด.ช.มะชาฟรี	มะลี	(หัวหน้าแก๊งกาตุง)

